

شرح وصال

بررسی مشرف به محضر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

و شرایط آن فرهنگ شیعه

جواد جعفری

انتشارات خُلُق

وابسته به مؤسسه فرهنگی دارالهدی

پاییز ۱۳۹۶

- سرشناسه : جعفری، جواد، ۱۳۵۰ -
- عنوان و نام پدیدآور : شرح وصال : بررسی تشرف به محضر امام زمان (عجله الله تعالی فرجه الیه) و سایر احوال آن در فرهنگ شیعه / جواد جعفری
- مشخصات نشر : قم: انتشارات منطق وابسته به مؤسسه‌ی فرهنگی دارالهدی، ۱۳۹۶.
- مشخصات ظاهری : ۳۴۴ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۰ س.م.
- شابک : ۹۸-۶۰۰-۶۸۱۶-۰۳-۶
- وضعیت فهرست نویسی : فیا
- یادداشت : کتابنامه: ص. [۳۱۹]-۳۳۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
- یادداشت : نمایه .
- عنوان دیگر : بررسی تشرف به محضر امام زمان (عجله الله تعالی فرجه الیه) و شرایط آن در فرهنگ شیعه.
- موضوع : محمد بن حسن (عجله الله تعالی فرجه الیه)، امام دوازدهم، ۱۵۵۰ - - - رویت
- Muhammad ibn Hasan, Imam XII -- Vision : موضوع
- مهدویت -- انتظار : موضوع
- Mahdism -- *Waiting : موضوع
- Sharh-i Vesal : عنوان انگلیسی
- شناسه افزوده : مؤسسه‌ی فرهنگی دارالهدی
- رده‌بندی کنگره : ۴۱۳۹۶ش/۴۶۷۶ج/۴/۲۲۴BP
- رده‌بندی دیویی : ۲۹۷/۴۶۲:
- شماره کتاب‌شناسی ملی : ۴۷۲۶۹۳۱:

شرح وصال

بررسی تشرّف به محضر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

و شرایط آن در فرهنگ شیعه

نویسنده: جواد جعفری

ناشر: انتشارات خُلُق

شابک: ۶-۳-۶۸۱۶-۶۰۰-۹۷۸

مدیر هنری: سلیمان جهاننیده

صفحه آرا: ابراهیم همایی

مرتب چاپ: اوّل، پاییز ۱۳۹۶

شماره: ۱۲ نسخه

همه‌ی حقوق برای ناشر محفوظ است

آدرس: قم، خیابان شهدا (صهائیه)، پلاک ۷۰۰

تلفن: ۹۲۳۵۱۳۸۷۲

۰۲۵-۳۷۸۴۰۷۰۴

انتشارات خُلُق

وابسته به مؤسسه فرهنگی دارالهدی

پاییز ۱۳۹۶

فهرست مطالب

پیش‌گفتار.....	۱۵
مقدمه.....	۲۱
ضرورت بحث دیدار.....	۲۵
۱. فواید بحث تشرفات.....	۲۵
الف) مؤیدی برای اثبات وجود امام عصر علیه السلام	۲۵
ب) عاملی برای توسل به امام زمان علیه السلام و خودسازی.....	۲۷
ج) ایجاد امید و نشاط.....	۲۹
۲. آسیب‌های بحث تشرفات.....	۳۵
الف) بسترسازی برای مدعیان دروغین.....	۳۵
ب) رواج خرافات.....	۳۷
ج) بدبینی اهل اندیشه.....	۳۸
کتاب‌شناسی بحث دیدار.....	۴۱

فصل اول: کلیات

- انواع دیدار ۴۹
۱. زمان دیدار ۴۹
- الف) دیدار در زمان پدر ۵۰
- ب) دیدار در دوره‌ی غیبت صغرا ۵۳
- ج) دیدار در دوره‌ی غیبت کبرا ۵۴
۲. حالت دیدار ۵۸
- الف) دیدار در خواب ۵۸
- ب) دیدار در بیداری ۶۷
- ج) دیدار در دیدار ۷۸
۳. شناخت و عدم شناخت ۸۱
- الف) امام را نمی‌شناسد ۸۱
- ب) بعد از ملاقات امام را می‌شناسد ۸۲
- ج) هنگام ملاقات امام را می‌شناسد ۸۳
- آثار و فواید دیدار ۸۴
۱. حمایت از جامعه ۸۴
۲. آموزش معارف و هدایت علمی ۸۶
۳. اتمام حجت ۸۸
۴. فریادرسی ۹۲
۵. قدرشناسی ۹۴

فصل دوّم: اثبات دیدار

۱۰۳.....	اثبات امکان دیدار
۱۰۳.....	جسم طبیعی امام علیه السلام
۱۰۸.....	اثبات وقوع دیدار
۱۱۰.....	۱. حکایت ها
۱۱۰.....	الف) تواتر
۱۱۲.....	ب) اسناد معتبر
۱۱۴.....	ج) کرامات ..
۱۲۱.....	۲. گواهی علماء و ائمه و نقل آن ها
۱۳۱.....	۳. اعمال و اذکار نقل شده از امام
۱۳۲.....	الف) نماز مسجد جمکران ..
۱۳۲.....	ب) نماز مقام حله ..
۱۳۳.....	ج) نماز و دعای فرج ..
۱۳۶.....	د) دعای فرج ..
۱۳۷.....	ه) استخاره سید رضی الدین محمد الآوی (م ۵۴۶ ق)
۱۳۸.....	و) استخاره و اعمال آیت الله مرعشی

فصل سوّم: جایگاه تشرف و وظیفه ی منتظران

۱۴۲.....	توصیه ی اهل بیت علیهم السلام
۱۴۳.....	۱. برخی از اعمال طلب دیدار
۱۴۵.....	۲. برخی از ادعیه ی طلب دیدار

- کسب معرفت، وظیفه‌ی منتظر ۱۴۸
- جایگاه زیارت در دوران غیبت ۱۵۲
- زمینه‌سازهای تشرف ۱۵۶
۱. کسب معرفت ۱۵۶
۲. ثبات قدم در ایمان ۱۵۸
۳. الگوگیری از امام ۱۶۰
۴. زنده نگه‌داشتن مسئله‌ی امامت ۱۶۱
- شرف، مرحوم حاج محمدعلی فشندی تهرانی ۱۶۲
۵. کسب بنای الهی ۱۶۹
۶. تحصیل شش بنی اهل بیت (علیهم السلام) ۱۷۰
۷. داشتن تقوا ۱۷۲
۸. انجام اعمال عبادی ۱۷۳
- هر کس که دیده می‌شود، اهرم زمین عنه السلام نیست ۱۷۸
۹. پیوسته به یاد و انتظار امام بودن ۱۷۹
۱۰. ابراز علاقه و تقدیم هدیه‌ی معنوی به امام ۱۸۲
- زمینه‌سوزهای تشرف ۱۸۴
۱. رنجاندن خاطر امام با گناه ۱۸۵
- سه عامل مهم محرومیت از تشرف ۱۸۸
- الف) دنیا طلبی و ثروت‌اندوزی ۱۹۰
- ب) رعایت نکردن حال مؤمنان ضعیف ۱۹۲
- ج) قطع صله رحم ۱۹۵

۱۹۶	۲. رعایت نکردن پیمان‌ها
۲۰۰	۳. اطاعت نکردن از نایبان امام علیه السلام
۲۰۲	معیارهای سنجش حکایات تشرف
۲۰۳	۱. معیارهای درستی حکایات
۲۰۳	الف) موثق بودن دیدارکننده
۲۰۴	ب) داشتن سند معتبر
۲۰۵	ج) عالم و آگاه بودن دیدارکننده از مسائل دینی
۲۰۶	د) محتوی صحیح
۲۰۷	هـ) سایر موارد
۲۰۸	۲. معیارهای ردّ حکایات
۲۰۹	الف) ادعای نیابت خاص
۲۱۱	ب) ادعای دیدار اختیاری
۲۱۲	ج) ادعای خلاف شرع
۲۱۴	وظیفه‌ی تشرف یافتگان
۲۱۶	وظیفه‌ی ما در برابر مدعیان تشرف

فصل چهارم: پاسخ به اشکالات

۲۲۳	روایات
۲۲۴	۱. توقیع علی بن محمد سمری
۲۲۴	الف) متن روایت
۲۲۵	ب) منابع

- ج) سند ۲۲۶
- اعتبار توقیع از راه اعتبار وثاقت مکتب ۲۲۷
- اعتبار توقیع از راه‌هایی به جز سند ۲۲۸
- د) دلالت ۲۲۹
- فراز اول توقیع ۲۲۹
- فراز دوم توقیع ۲۳۰
- فراز سوم توقیع ۲۳۸
- احتمال اول: هر نوع دیدار ۲۳۸
- احتمال دوم: دیدار نیابتی ۲۴۰
- احتمال سوم: ادعای ظهور و حضور امام ۲۴۶
- احتمال چهارم: شناخت امام در حال دیدار ۲۵۶
- احتمال پنجم: دانستن محل استقرار امام ۲۵۷
- احتمال ششم: دیدار اختیاری امام ۲۵۸
- پاسخ در صورت پذیرش احتمال اول (نفی هر نوع دیدار) ... ۲۵۹
۱. موارد خاص ۲۵۹
۲. راویان موثق ۲۶۱
۳. وجود دلیلی یقین‌آور ۲۶۱
۲. مجموعه روایات دالّ بر دیده نشدن امام ۲۶۵
- الف) احادیث «لا یری» ۲۶۶
- ب) احادیث «یغیب» ۲۶۷
- ج) احادیث «لا یعرفونه» ۲۶۸

۲۷۹.....	۳. کلام محمد بن عثمان عمروی
۲۸۲.....	تضادها
۲۸۳.....	۱. مخالفت دیدار در عصر غیبت با فلسفه‌ی غیبت
۲۸۵.....	۲. منافات دیدار با تقسیم غیبت به صغرا و کبرا
۲۹۶.....	۳. تضاد دیدار با نظر منکرین وقوع ملاقات
۳۱۳.....	◀ نتیجه‌گیری نهایی
۳۱۹.....	◀ فهرست منابع
۳۳۵.....	◀ نمایه‌ی اعلام

پیش گفتار

از آن روز که حسد، نخستین گناه بنی آدم را رقم زد و زمین به خون هابیل آغشته شد تا امروز که تاریکی ماه، سراسر زمین را آلوده کرده است، هیچ معجونی مانند معجون اخلاق و معرفت، راه گشا و منجی انسان‌ها نبوده و نخواهد بود.

در این زمانه که ابرهای تیره‌ی برخاسته از بی اخلاقی‌ها و گناهان، چهره‌ی آفتاب امامت را پوشانده و زمین و اهلش را در ظلمت جهل و غفلت فرو برده، ضرورت حرکتی دینی - فرهنگی در راستای ترویج اخلاق و معنویت در جامعه، از هر زمان دیگر محسوس‌تر است؛ و این وظیفه، بیش از هر کس متوجه فرهیختگان حوزوی است، تا جوانان را از سیلاب انحرافات اخلاقی و معنوی حفظ کنند.

براین اساس، جمعی از فضایی حوزه با هدف ارائه‌ی پژوهش‌ها

و راهکارهای اخلاقی به صورت عالمانه و متقن و با محوریت قرآن و عترت، سالیانی است تحت نظارت عالم فرزانه، حضرت آیت الله ناصری رحمته الله علیه و با مدیریت فرزند بزرگوارشان، حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج شیخ جعفر ناصری رحمته الله علیه در دو شهر قم و اصفهان فعالیت‌های گوناگون خود را آغاز کرده‌اند. همت این جمع، با پشتوانه‌ی لطف و کرامت حضرت بقیة الله عجل الله تعالی فرجه الشریف و دعای اهل ایمان، به فضل خدا به ثمر نهشته و منشأ خدمات و برکات متعددی شده است. فعالیت‌های این مجموعه با هدف اصلی «احیا و ارائه‌ی فرهنگ اسلامی به زبان امروزی» با تکیه بر مسائل اخلاقی در زمینه‌های گوناگون آموزشی، پژوهشی و فرهنگی در حال انجام است.

* * * * *

در این میان یکی از موضوعات پژوهشی مورد نظر مؤسسه‌ی دارالهدی برای پژوهش و نشر، مباحث مهدویت است که ارتباطی وثیق با امور اخلاقی و معنوی دارد. جوینده‌ی تلمیذ و سالک حقیقی، بدون توسل و توجه به ساحت قدسی حضرت صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه الشریف و استمداد از الطاف حضرتش کاری از پیش نخواهد برد و باری به مقصد نخواهد رساند.

مکتوب پیش رو با عنوان شرح وصال، یکی از محصولات این مؤسسه در حوزه‌ی مهدویت و با موضوع تشریف به محضر امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف می‌باشد که با اسلوبی علمی و متقن به نگارش درآمده است. در این زمانه که بحث تشریف، مورد سوء استفاده‌های عمدی و

غیر عمدی بسیاری قرار می‌گیرد و تردیدها و شبهات گوناگونی را در پی دارد، جای خالی تحقیقی جامع در این باره به خوبی رخ می‌نماید؛ لذا این اثر به منظور پر کردن چنین خلأی آماده شده است.

نویسنده‌ی محترم این اثر، یعنی جناب حجت الاسلام والمسلمین جواد جعفری زیدعزه که خود از پژوهشگران دیرین و موفق در عرصه‌ی مهدویت هستند، با تبخّری ویژه، تحقیقی جامع و ارزشمند در مورد تشرف به حضور ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف ارائه کرده‌اند که در نوع خود، کم‌نظیر و بسیار قابل استقامت است. خداوند به ایشان و به همه‌ی کسانی که در تدوین و نشر این اثر سهمی داشته‌اند به ویژه پژوهشکده‌ی اخلاق بنیاد علمی فرهنگی هاد، نیردم‌سرا عطا فرماید و عنایت و دعای حضرت صاحب‌الزمان عجل الله تعالی فرجه الشریف را شامل حالشان گرداند؛ آمین یا رب العالمین.

قم مقدّس
مؤسسه فرهنگی اراهدی